

## ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

ฉบับที่ ๖๘ (พ.ศ. ๒๕๒๕)

เรื่อง ฉลาก

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๖๓ (พ.ศ. ๒๕๒๔) เรื่อง ฉลาก ลงวันที่ ๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๔

ข้อ ๒ ให้อาหารดังต่อไปนี้ต้องมีฉลาก

(๑) อาหารควบคุมเฉพาะหรืออาหารที่กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐาน

(๒) อาหารที่นำเข้าเพื่อจำหน่าย

(๓) อาหารอื่นที่จำหน่ายนอกจากที่กำหนดไว้ใน (๑) และ (๒)

ซึ่งรัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นอาหารที่ต้องมีฉลาก

ข้อ ๓ ฉลากของอาหารที่จำหน่ายโดยตรงต่อผู้บริโภค ต้องมีข้อความเป็นภาษาไทย แต่จะมีภาษาต่างประเทศด้วยก็ได้ และจะต้องมีข้อความแสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้ เว้นแต่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจะยกเว้นให้ไม่ต้องระบุข้อความหนึ่งข้อความใด

(๑) ชื่ออาหาร

(๒) เลขทะเบียนตำรับอาหาร สำหรับอาหารที่ต้องจดทะเบียน

ตำรับอาหาร

(๓) ชื่อและที่ตั้งของผู้ผลิต หรือของผู้แบ่งบรรจุเพื่อจำหน่าย แล้วแต่กรณี อาหารที่ผลิตในประเทศอาจแสดงสำนักงานแห่งใหญ่ของผู้ผลิต หรือของผู้แบ่งบรรจุก็ได้ ในกรณีที่เป็นการนำเข้าให้แสดงประเทศผู้ผลิตด้วย

(๔) ปริมาณของอาหารเป็นระบบเมตริก

(ก) อาหารที่เป็นผงหรือแห้ง หรือก้อน ให้แสดงน้ำหนัก

สุทธิ

(ข) อาหารที่เป็นของเหลว ให้แสดงปริมาตรสุทธิ

(ค) อาหารที่มีลักษณะครึ่งแข็งครึ่งเหลว อาจแสดงเป็นน้ำหนักสุทธิหรือปริมาตรสุทธิก็ได้

(ง) อื่น ๆ แสดงเป็นน้ำหนักสุทธิ

กรณีที่เป็นการบรรจุในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเรื่อง อาหารที่บรรจุในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท นอกจากต้องแสดงปริมาณสุทธิแล้ว จะต้องแสดงน้ำหนักเนื้ออาหาร (Drained weight) ด้วย เว้นแต่อาหารที่ไม่อาจแยกเนื้ออาหารออกจากน้ำได้

(๕) ส่วนประกอบที่สำคัญเป็นร้อยละของน้ำหนัก โดยประมาณ ยกเว้นส่วนประกอบของอาหารที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาประกาศ กำหนดให้แสดงเป็นร้อยละของน้ำหนัก และให้แสดงเรียงตามลำดับปริมาณจากมากไปน้อย กรณีที่เป็นอาหารซึ่งต้องเจือจางหรือทำละลายก่อนบริโภคตามที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาประกาศกำหนด ให้แสดงส่วนประกอบที่สำคัญดังกล่าวของอาหารเมื่อเจือจางหรือทำละลายตามวิธีปรุงเพื่อรับประทานตามที่แจ้งไว้บนฉลาก

(๖) วัน เดือน และปีที่ผลิต หรือวัน เดือน และปีที่หมดอายุการใช้ โดยมีข้อความว่า “ผลิต” หรือ “หมดอายุ” แล้วแต่กรณี ดังต่อไปนี้

(ก) วัน เดือน และปีที่ผลิต หรือวัน เดือน และปีที่หมดอายุการใช้ สำหรับอาหารที่เก็บไว้ได้ไม่เกิน ๕๐ วัน

(ข) เดือนและปีที่ผลิต หรือวัน เดือน และปีที่หมดอายุการใช้ สำหรับอาหารที่เก็บไว้ได้เกิน ๕๐ วัน

(ค) วัน เดือน และปีที่หมดอายุการใช้ สำหรับอาหารที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาประกาศกำหนด

(๑) คำแนะนำในการเก็บรักษา ถ้าม

(๒) วิธีปรุงเพื่อรับประทาน ถ้าม

(๓) ข้อความว่า “ใช้วัตถุดิบเสีย” ถ้ามการใช้

(๔) ข้อความว่า “เชื้อสี” ถ้ามการใช้

(๕) ข้อความว่า “ใช้วัตถุปรุงแต่งรสอาหาร” ถ้ามการใช้วัตถุ

ปรุงแต่งรสอาหาร ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเรื่อง วัตถุปรุงแต่งรสอาหาร ในกรณีที่มีโมโนโซเดียมกลูตาเมต(ผงชูรส) ให้มีข้อความว่า “ผงชูรส” ไว้ในวงเล็บต่อท้ายด้วย

(๖) วิธีการใช้และข้อความที่จำเป็นสำหรับอาหารที่มุ่งหมายจะใช้กับทารกหรือเด็กอ่อน หรือบุคคลกลุ่มใดใช้โดยเฉพาะ

ข้อ ๔ ฉลากของอาหารที่มีจำหน่ายโดยตรงต่อผู้บริโภค แต่จำหน่ายให้กับผู้ปรุงหรือผู้จำหน่ายอาหาร ให้แสดงฉลากตามข้อ ๓ เว้นแต่ในกรณีที่มีคู่มือหรือเอกสารประกอบที่แสดงรายละเอียดตามข้อ ๓ (๕) (๖) ถึง (๖) อยู่แล้ว จะแสดงเพียงข้อ ๓ (๑) ถึง (๔) และ (๖) ก็ได้

ข้อ ๕ ฉลากของอาหารที่มีได้จำหน่ายโดยตรงต่อผู้บริโภค และมีใ้  
อาหารที่ต้องแสดงฉลากตามข้อ ๓ หรือข้อ ๔ ต้องมีข้อความเป็นภาษาไทย เว้นแต่  
อาหารที่นำเข้ามาอาจแสดงข้อความเป็นภาษาอังกฤษก็ได้ และอย่างน้อยต้องมี  
ข้อความ ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อและประเภทหรือชนิดของอาหาร

(๒) เลขทะเบียนตำรับอาหาร สำหรับอาหารที่ต้องขึ้นทะเบียน

ตำรับอาหาร

(๓) ปริมาณสุทธิของอาหารเป็นระบบเมตริก

(๔) ชื่อผู้ผลิตและประเทศที่ผลิต

ข้อ ๖ ฉลากของอาหารที่ผลิตเพื่อส่งออก จะแสดงข้อความเป็นภาษาไทย  
ก็ได้ แต่อย่างน้อยต้องมีข้อความ ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่ออาหารในทางการค้า

(๒) เลขทะเบียนตำรับอาหาร สำหรับอาหารที่ต้องขึ้นทะเบียน

ตำรับอาหาร

(๓) ปริมาณสุทธิ

(๔) ข้อความ "ผลิตในประเทศไทย"

ข้อ ๗ ฉลากของอาหารตามข้อ ๒ ต้องส่งมอบให้สำนักงานคณะกรรมการ  
อาหารและยาตรวจอนุมัติให้ใช้ก่อนนำไปใช้

ข้อ ๘ ฉลากของอาหารต้องปิด ติด หรือแสดงไว้ในที่เปิดเผยภาษา  
บรรจุ และ/หรือหีบห่อของภาชนะที่บรรจุอาหารและมองเห็นได้ชัด

ข้อ ๕ ฉลากของอาหารต้องไม่มีข้อความ รูป รูปภาพ รอยประดิษฐ์ เครื่องหมาย หรือเครื่องหมายการค้าที่แนะนำผลิตภัณฑ์ชนิดอื่น ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมซึ่งอาจทำให้เข้าใจผิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เหล่านั้นกับอาหาร

ข้อ ๑๐ ฉลากที่มีข้อความ รูป รูปภาพ รอยประดิษฐ์ เครื่องหมาย หรือเครื่องหมายการค้าไม่ว่าจะเป็นภาษาใดที่ปรากฏในฉลาก ต้อง

(๑) ไม่เป็นเท็จ หรือหลอกลวงให้เกิดความหลงเชื่อโดยไม่สมควร หรือไม่ทำให้เข้าใจผิดในสาระสำคัญ

(๒) ไม่แสดงถึงชื่ออาหาร ส่วนประกอบของอาหาร อัตราส่วนของอาหาร ปริมาณของอาหาร หรือแสดงถึงสรรพคุณของอาหารอันเป็นเท็จ หรือเป็นการหลอกลวงให้เกิดความหลงเชื่อ

(๓) ไม่ทำให้เข้าใจว่ามีตัวตนตามข้อความ ชื่อ รูป รูปภาพ รอยประดิษฐ์ เครื่องหมาย หรือเครื่องหมายการค้าดังกล่าวผสมอยู่ในอาหาร โดยที่ไม่มีตัวตนนั้นผสมอยู่ หรือผสมอยู่ในปริมาณที่ไม่อาจแสดงสรรพคุณได้

ข้อ ๑๑ ข้อความในฉลากต้องมีลักษณะเห็นได้ชัดและอ่านได้ง่าย การแสดงข้อความตามข้อ ๓ (๑) และ (๔) ให้แสดงไว้ที่ส่วนสำคัญของฉลาก (Principal display panel) และข้อความตามข้อ ๓ (๖) จะแสดงไว้ที่ส่วนสำคัญของฉลากหรือด้านบนหรือด้านล่างของภาชนะบรรจุก็ได้ แต่ถ้าแสดงไว้ที่ด้านล่างของภาชนะบรรจุต้องมีข้อความที่ฉลากนั้นว่าจะดูวัน เดือน และปี ที่ผลิตหรือวันเดือนและบทหมดอายุได้เท่าใด

ข้อ ๑๒ การแสดงสีของพื้นฉลากและสีของข้อความในฉลาก ต้องใช้สีที่ตัดกันซึ่งทำให้ข้อความที่ระบุอ่านได้ชัดเจน ขนาดของตัวอักษรหรือบริเวณพื้นที่

ในฉลากระบุข้อความนั้น ต้องมีขนาดตัวอักษรสัมพันธ์กับขนาดของพื้นที่ของฉลาก  
เว้นแต่ข้อความดังต่อไปนี้ ต้องมีขนาดตัวอักษรและแบบตามที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา  
กำหนด

(๑) เลขทะเบียนตำรับอาหาร

(๒) ข้อความที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กำหนดให้  
ต้องมี สำหรับอาหารที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาประกาศกำหนด

ข้อ ๑๓ ฉลากพิมพ์เครื่องหมายการค้าแสดงไว้ สำนักงานคณะกรรมการ  
อาหารและยาอาจกำหนดให้ระบุคำว่า “ตรา” หรือ “เครื่องหมายการค้า” กำกับ  
เครื่องหมายการค้าไว้ด้วย ทั้งนี้ เพื่อบ่งแก่นมให้ผู้บริโภคเข้าใจผิดเกี่ยวกับ  
อาหารนั้น

ข้อ ๑๔ ข้ออาหารตามข้อ ๓ (๑) ต้องไม่ทำให้เข้าใจผิดในสาระสำคัญ  
ไม่เน้นเท็จ ไม่เป็นการหลอกลวงให้เกิดความหลงเชื่อ ทำให้เข้าใจผิดหรือขัดกับ  
วัฒนธรรมอันดีงามของไทย หรือส่อไปในทางทำลายคุณค่าของภาษาไทย และมี  
ข้อความต่อเนื่องกันในแนวนอน ขนาดของตัวอักษรใกล้เคียงกัน ในกรณีที่ไม่อาจ  
แสดงได้หมดคิดในบรรทัดเดียวกัน อาจแยกเป็นหลายบรรทัดก็ได้ หรือในกรณี  
ที่ไม่อาจใช้ขนาดตัวอักษรใกล้เคียงกัน ให้ใช้ขนาดของตัวอักษรตามที่สำนักงาน  
คณะกรรมการอาหารและยาเห็นสมควรก็ได้ และให้ใช้ข้ออย่างหนึ่งอย่างใด  
ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อเฉพาะของอาหาร ข้อสามัญ หรือข้อที่ใช้เรียกอาหาร  
ตามปกติ

(๒) ข้อที่แสดงประเภทหรือชนิดของอาหาร

(๓) ข้อทางการค้า การใช้ชื้อจะต้องมีข้อความแสดงประเภทหรือชนิดของอาหารกำกับชื้ออาหารด้วย โดยจะอยู่ในบรรทัดเดียวหรือต่างบรรทัดกับชื้อทางการค้าก็ได้ และจะมีขนาดตัวอักษรต่างกับชื้อทางการค้าก็ได้ แต่ต้องสามารถเห็นได้ชัดเจน

ในกรณีชื้ออาหารเป็นภาษาต่างประเทศด้วย ขนาดของตัวอักษรที่แสดงชื้ออาหารเป็นภาษาไทยต้องมีขนาดไม่เล็กกว่าขนาดของตัวอักษรที่แสดงชื้ออาหารเป็นภาษาต่างประเทศ

เพื่อบ่งกันไม่ให้ผู้บริโภคเข้าใจผิดเกี่ยวกับอาหาร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาอาจกำหนดให้ระบุชื้อความหน้ชื้อความโตประกอบชื้ออาหาร เช่น สารที่ใช้บรรจุ (Packing media) กรรมวิธีการผลิต รูปลักษณะของอาหาร ชนิดหรือส่วนของพืชหรือสัตว์เป็นต้นกำเนิดของอาหาร

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่ฉลากของอาหารที่ได้รับอนุญาตไว้แล้วตามประกาศของกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๒๕ (พ.ศ. ๒๕๒๒) เรื่อง ฉลาก ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๒๒ หรือฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๒๓) เรื่อง ฉลาก ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๒๓ หรือฉบับที่ ๖๓ (พ.ศ. ๒๕๒๔) เรื่อง ฉลาก ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๒๔ ถ้าได้จัดทำฉลากไว้ใช้ก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ และฉลากนั้นมีข้อความไม่ถูกต้องตามที่กำหนดไว้ตามประกาศฉบับนี้ ให้ผู้ได้รับอนุญาตยื่นคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ และเมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้ว ให้คงใช้ฉลากนั้นไปพลางก่อนได้ จนกว่าจะได้รับอนุญาตหรือถึงวันที่ผู้อนุญาตได้แจ้งให้ทราบถึงการไม่อนุญาตให้ใช้ฉลากนั้นต่อไป

ในการอนุญาตให้ใช้ฉลากใหม่ตามวรรคหนึ่ง ถ้าปรากฏว่าฉลากเดิมที่ได้จัดทำไว้ใช้ก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับยังเหลืออยู่ และข้อความที่ไม่ถูกต้องในฉลากนั้นไม่ใช่สาระสำคัญ ผู้อนุญาตโดยอนุมัติรัฐมนตรีจะอนุญาตให้ใช้ฉลากเดิมไปพลางก่อนจนกว่าจะหมดก็ได้ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๒๕

ส. พริ่งพวงแก้ว

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข